

Joel Aranduka ha pe Iglesia Adventista del Séptimo Día Laodicense — Papapy Mbohapypa'ẽ}

Jeff Pippenger

2026-01-16

Papapy Mbohapy"}}

Umi cumplimiento mesiánico kuéra oĩva Mateo arandukápe oíke pype pe waymark ára paha guápe, pe waymark pe marandu oñemohenda hañua oficialmente, mokõi testígo pe waymark 9/11 rehegua, peteĩva testígo pe marandu hyepypegua Laodiceápe guarã ha ambue pe marandu okáguagua Islam remimoñarandu hañua ñorairõmbápe. Oĩ porã pe waymark 9/11 oñerrepresenta hañua mokõivéva umi doce cumplimiento mesiánico Mateo-pe, pórke 9/11 oíke pype pe marandu ángel mokõihápe guare, upépe tapia oĩgui peteĩ jevy mokõi. Pe mano 18 jasypokõi 2020-pe guare ha'e va'ekue pe poha waymark roñehesa'ỹijova'ekue, ha upéi pe ñe'ẽ desiértope 2023 jasypokõime ha'e va'ekue pe poteĩha, ha pe jeikove jey 2024-pe ha'e pe pokõiha. Pe poapyha cumplimiento mesiánico ha'e pe Pyhare Mbyte Sapu.

Poapyha Mesiánico Vía ha'e Pe Sapukái Pyhare Mbytepegua

Opa ko'ã mba'e ojejapo, oñembyajehaguã upe he'iva proféta rupive, he'ivo: Peje Sión rajykuérape: Péina, nde Ruvicha guasu ou ndéve, imarangatu ha uguapy peteĩ mburika ári, ha peteĩ mburika ra'y, mburika memby ári. Mateo 21:4, 5.

Profecía

Ejerovia eterei, Sion raji; esapukái, Jerusalén raji: péina, nde Ruvicha uguahẽ ndéve: ha'e hekojoja, ha ogueru salvación; ojejapo michĩva, ha uguata peteĩ vúrro ári, ha peteĩ vúrro ra'y ári, pe vúrro memby. Zacarías 9:9.

“Po sy ary ohasáma mboyve, Ñandejára he'i va'ekue proféta Zacarías rupive: ‘Evy’aitereíke, nde, Sión raji; esapukái, nde, Jerusalén raji. Péina, nde Rrei ou ndéve. Ha'e niko hekojoja ha ogueru hañua salvación; imarangatu, ha uguata hañua peteĩ mburika ári, ha peteĩ mburika ra'y ári, mburika memby ári.’ [Zacarías 9:9.] Umi temimbo'e oikuaa rire va'erãmo'ã Cristo ohoha jehu hañua chupe juicio ha omano hañua, ndaikatúi araka'eve omohu'ã ko profesía.”

“Upéicha avei, Miller ha ñirĩnguéra omohu'ã profesía, ha ome'ẽ peteĩ marandu ñe'ẽngatupy rehegua oikuaaukáma va'ekue oñeme'ẽ va'erãha ko yvy ape ári, péro ndaikatúi araka'eve ome'ẽ hikuái rire ontende porãmbaiterõ guare umi profesía ohechaukáva ñembotavyetaha, ha oikuaaukáva ambue marandu oñemoherakuã va'erã opa tetãme Ñandejára ou mboyve. Pe peteĩha ha mokõiha ánhel marandu oñeme'ẽ aravo hekoiépe, ha omohu'ã pe tembiapo Tupã ojaposéva va'ekue hesekuéra rupive.” The Great Controversy, 405.

Ñentendepa Ñandejára ñe'ẽ maranduhára rehegua oĩkuri Cristo oĩke haña ipu'akapávaicha rembiasakue ndive, ha avei pe rembiasakue ojoajáva pe Marandu Pyharepyte Sapukái rehegua ñemoherakuã rehe 1844-pe. Pe cien cuarenta y cuatro mil oikotevẽ oikuaa haña “umi profesia ohechaukáva ijavyha.” Juan, Apocalipsis capítulo diez-pe, oñemombe'u chupe upe mboyve pe marandu pe lívro michĩgui, ha'éva ohechaukátava he'ẽha ijurupe, oikóta haña hovy.

“Ndajajepy'ái haña mba'eve haña tenonderã, ndaha'éiramo ñanderesarái mba'éichapa Ñandejára ñanemboguata raka'e, ha Iporombo'ére ñande rembiasakue yma guarépe.” Life Sketches, 196.

Pe “Ñandejára jeguata” yma guare ojehechauka, ambue tembiapo providencial apytépe, ipópe ojaho'ívo peteĩ jejavy papapýpe, ndaha'éigui iporãvéva umi Millerita oikuaa haña tenonderãme ñembotavy, umi temimbo'epe guarã noĩporãi haguéicha avei oikuaa haña opaite mba'e oguerúva ñembotavy kurusúre. Ha pe tembiasakue ojejapoukáva pe Pyharépe Sapukái ñemoherakuã rehegua ojehechakuaa pe tesakã tee ramo ogueraháva yvágape, ha kóva ojehai Ellen White visión peteĩhaitepe. Umi cien cuarenta y cuatro mil oikuaava'erã umi temimbo'e ha umi Millerita ñembotavykuéra. Omboykérõ pe tesakã, ho'a tape ári haña.

“Oreko peteĩ tesape hendýva oñemopu'áva hapykuépekuéra tape ñepyrũbyme, ha peteĩ ánhel he'i chéve upéva hague ‘pyhare mbyte sapukái’. Ko tesape omimbi pe tape pukukue javeve, ha ome'ẽ tesape ñipykuérape guarã, ani haña ojepyso.”

“Ojoko haña hesa Jesús rehe, oĩva hapykuéri'ỹre henondete, ogueraháva chupekuéra táva gotyo, ha'ekuéra oĩ porãkuri. Péro sapy'ami rire oĩ vaekue ikangýva, ha he'i vaekue táva mombyry etereiha, ha oha'arõ hague oĩke haña pype ymaite guive. Upémarõ Jesús omokyre'ỹ vaekue chupekuéra omopu'ãvo Ijykere akatúa hechapyrãva, ha Ijykeregui osẽ peteĩ tesape ojereva'ekue pe aty adventista ári, ha ha'ekuéra osapukái: ‘Aleluya!’ Ambuekuéra katu py'aguasúpe omonei'ỹ pe tesape oĩva hapykuépe, ha he'i ndaha'éiha Tupã oguenohẽ vaekue chupekuéra peve pe mombyry. Pe tesape oĩva hapykuépe oñembogue, ha upéicha opyta ipykuéra pytũmbýpe añetetépe, ha oñepysanga, okañy chuguikuéra pe mba'e rechaukaha ha Jesús rehegua jehecha, ha ho'a tape ári guive yvy gotyo, pe mundo ñypytũ ha aña va'e oĩva iguýpe.” Christian Experience and Teachings of Ellen G. White, 57.

Pe pohãhaapy rapykueha ha'e pe Pyhare Mbyte Sapy'a, ojehechaukaháicha Cristo jeike porãguasu Jerusalénpe.

“Pyhare mbytegua sapukái ndaha'éí tuichaiterei oñemoguahẽva argumento rupive, jepe Ñandejára Ñe'ẽgui pe jehechaukarã ojekuaava'ekue hesakã porã ha ipaha'ỹ hañaicha. Oho hendive peteĩ pu'aka omyañáva omongu'éva pe ánga. Ndaipóri va'ekue duda, ni porandu. Cristo oĩke haña triunfálmente Jerusalénpe jave, umi tetãygua oñembyatyva'ekue opa tendágui pe tetãme arete haña, oñembyaty vyty Olívospe, ha oĩkevo hikuái pe aty Jesús ndive oho hañaape, ojapyhy pe aravo ñepyrũmby, ha oipytyvõ ombotuichave haña pe sapukái, ‘Tojehovasa pe ouva Ñandejára rérape!’ [Mateo 21:9.] Péicha avei umi ndogueroviáiva ouva'ekue umi aty Adventista-pe—oĩva curiosidad-gui, ha oĩva añoite ñembohory hañaicha—oñandu pe pu'aka ogueroviaukáva omoirũva pe marandu, ‘Pema'ẽ, pe Novio ou!’” Spirit of Prophecy, volúmen 4, 250, 251.

Jaiko haḡua peteĩ kuñataĩ arandu ramo ára pahápe, tekotevêta maranduhára ñe'ẽ hechapyrãva rupive umi kuñataĩ arandu ohasa peteĩ ñembyasy haḡua, ha upéva voi ogueru pe araka'eve haḡuarã ára pe ñe'ẽmondo'ápe. Pe araka'eve haḡuarã ára rehegua jehasa'ỹre, ndaha'ëi nde peteĩ kuñataĩ arandu térã peteĩ kuñataĩ itavýva.

“Pe parábola umi pa virgen rehegua Mateo 25-pe ohechauka avei pe experiencia tavayguakuéra adventista rehegua.” *The Great Controversy*, 393.

Oimeraẽ, umi kuñataĩ arandu ára pahápe ohasava'erã peteĩ ñembyasy ojoguáva 19 jasyrundy 1844-pe, pe parábola rembiasakue niko hína umi cien cuarenta y cuatro mil rembiasakue, umi Juan Apocalipsis-pe ohechauka haḡua kuñataĩramo.

Ko'áva hína umi ndojehe'aiva'ekue kuñanguéra ndive; ha'ekuéra niko virhen hína. Ko'áva hína umi oho meméva Ovecha Rymba'i rapykuéri ohohápe guive. Ko'áva oñesãmbyhyjey va'ekue yvypóra apytégui, ha'évo ypykue Ñandejárape ha Ovecha Rymba'ípe ḡuarã. Apocalipsis 14:4.

Mbovy parábola Cristo rehegua ojehechauka haḡua katuete ha porãite oñekumplitaha peteĩteĩva pe ñe'ẽme he'iháichaite? Opa parábola oñekumplíta pe ñe'ẽme he'iháichaite; ha katu pe parábola umi diez vírgenes rehegua oñemombe'u porã porã oñekumpli hague yma ha oñekumplitaha tenonderãme avei “pe ñe'ẽme he'iháichaite”. Oñembojoja pe mbohapyha ánhel rehe ndive, opytátava añetegua ko'áḡagua ramo 1844 guive Michael opu'ã peve ha yvypóra aravo py'a porã oñemboty peve.

“Py'ỹi oñembojoaju chéve umi pa'ũkue diez kuñataĩ rehegua, po ijaranduva'ekue ha po tavyva'ekue. Ko pa'ũkue oñekumpli va'ekue ha oñekumplíta pe letraite peve, oguererekógui peteĩ aplicaci3n especial ko ára-pe ḡuarã, ha, pe tercer ánhel maranduicha, oñekumpli va'ekue ha oñekumpliséta añetegua ko'áḡagua ramo pe ára paha peve.” *Review and Herald*, 19 de agosto de 1890.

Pe ára opaha peve, pe parábola umi diez virgen rehegua ha'e añetegua ko ára guarã, ha pe Sapukái Pyhare Mbytegua oñekumplíta jevytaite pe letraite peve.

“Oĩ peteĩ yvyku'i oĩva mba'evai poguýpe, ñembotavy ha jejavyhápe, pe omanóvape'ỹva'anga guýpe voi,—oke, oke. Mávapa oñandúva ánga ñembyasy omoingove jey haḡua chupekuéra? Mba'e ñe'ẽpa ikatu oḡuahẽ hendápekuéra? Che apytu'ũ ojereraha va'ekue tenonderãme, pe techaukaha oñeme'ẽta vove. ‘Péina, pe novio ou; pesẽ pejotopa haḡua chupe.’ Ha oĩta umi ombotavýva'ekue ojogua haḡua pe aséite omoĩ jey haḡua ilámpárape, ha tardeitereíma oikuaáta hikuái pe tekokatu, pe ojehechaukáva pe aséite rupive, ndaikatuiha oñembohasa ambuépe.” *Review and Herald*, February 11, 1896.

Pe Sapukái Pyhare Mbytegua ha'e pe techaukaha oúva yvága rembe'ýpe umi cien cuarenta y cuatro mil rembiapokue ryepýpe. Upe techaukaha oúta ndive pe jejopy vai oñepyrũva umi jeroviaha rehe, pe léi domingo mboyve. Upe jejopy vai okágui ha hyepýgui; ha pe jejopy vai hyepypegua oguereko mokõi techaukaha iñambuéva. Peteĩ umi techaukaha ha'e Judas, ha ambue ha'e pe Sanedrín.

Pe Noveno Waymark Mesiánico ha'e pe Traisión 30 Pieza de Pláta rehe haña

Upérõ oñemboguata upe he'íva proféta Jeremías rupi, he'ívo: Ha ojapyhy hikuái umi mbohappya pehẽngue plátape, pe hepy oñeme'ẽ va'ekue upe ojehepyme'ẽ va'ekuẽpe, upe Israel ra'ykuéra omohepyme'ẽ va'ekue; ha ome'ẽ hikuái umíva ñai'ũ apoha kokuẽre, Ñandejára che mbo'e haguéicha. Mateo 27:9, 10.

Profecía

Ha ha'e chupekuéra: Oĩ porã ramo pende resa'ýpe, peẽme'ẽ chéve che rembihepyva; ha ndaha'éiramo, peheja. Upéicha rupi opesa che rembihepyrã mokõipa sa'i pláta. Ha Ñandejára he'i chéve: Emombo pe ña'ẽhárpe; peteĩ tepy porãite, upéicha hikuái chembohepykue. Ha che ajapyhy umi mokõipa sa'i pláta, ha amombo ña'ẽhárpe Ñandejára róga ryepýpe. Zacarías 11:12, 13.

Judas ñembotavy rehegua ohechauka pa'i japu kuéra ñembotavy, pórke papapy 30 ohechauka pa'i kuéra ary. Pa'i kuéra, ha'éva avei levita kuéra, oñemopotĩ óro ha pláta ramo Pe Maranduhára Ñe'ẽme'ẽgua rupive. Judas rembiporu mbohappya pehẽngue pláta rehegua ohechauka pa'i japu kuéra ñemopotĩ pe léi domingo jave; jepe Judas omano kuri kurusu mboyve, upéicharõ jepe ha'e va'ekue upe ára voi. Judas ndaha'ei símbolo Sanedrín rehegua; ha'e peteĩ símbolo peteĩ ojehechakuaa va'ekue oíva Cristo remimbo'e kuéra apytépe.

Cristo remimbo'évaramo, nde ha'e va'ekue Jesús jehejápe pe ñemoĩ porã rehegua remimbo'e. Pe ñemoĩ porã iñakã ári heñói jave pe bautismo omoambue Jesús réra Jesús Cristo-pe, pórke Cristo he'ise—pe oñemoĩ porãva. Upérõ iñera oñemoambue, pórke upérõ voi Ha'e oikuaaukáta va'ekue pe ñe'ẽme'ẽ heta ndive peteĩ semánape guarã, ha peteĩ ta'anga tenondegua pe joaju ñe'ẽme'ẽ rehegua ha'e peteĩ téra oñemoambuéva. Jesús oñemoĩ porã mbaretépe i-bautismo. Oñeñemoĩ haña Cristo remimbo'évaramo, he'ise nde ha'e hague i-bautismo remimbo'e. I-bautismo voi oñemoĩ porã mbaretépe. Pe ñe'ẽ Petero he'íva Mateo 16:18-pe ojekuaa pe mundo teológico cristiano-pe “Pe Je'e Cristiana” ramo. Ha'e peteĩva umi téma guasu oñe'ẽ heta haña teólogo ha arandu'aty apytépe. Jepivegua, peteĩ ñe'ẽjovake umi teólogo ha arandu'aty rehegua ohechauka peteĩ mba'e ndaha'éiva mba'eve, téra ikatuhína michĩmi iñimportante haña; upéicharõ jepe, pe punto opyta: pe cristianismo ontende porã Jesús oñemoĩ porã rire, upérõ ae oiko hague Mesías.

Ha he'i chupekuéra: Ha peẽ, máva piko peje cheha? Upémarõ Simón Pedro ombohová i ha he'i: Nde hína pe Cristo, Tupã oikovéva Ra'y. Mateo 16:15, 16.

Pedro réra tee reratee oguerahaukáva upe añetegua, ha upévare Simón Barjona he'ise “upe ohendúva pe pykasu marandu”, ha upéva vaekue imarangatu hañaicha oñemongarai rupi oñeme'ẽva marandu. Iñemongarai ojoaju 9/11 ndive, ha Judas ohechauka umi tapicha sapy'ami omombe'úva oikuaa haña 9/11, ha upéi okañýva tape rupi. Judas ndaha'ei peteĩ ta'anga Sanedrín rehegua, pórke ha'ekuéra ohechauka Laodicea pegua Iglesia Adventista del Séptimo Día-pe. Judas ome'ẽkuri peteĩ testimonio Sanedrínpe guarã, péro pe Sanedrín pu'aka haña ñemoĩ vai rehegua iñambue Judas ñemoĩ vai reheguágui. Pe Sanedrín ñemoĩ vai ojehechauka ko'ẽme'ẽ oúvape.

“Aipe’áta che jehaiipyrekuéra, ha roñepyrũ ore rape. Tapépe rojapo mokõi aty Orange-pe ha roguereko prueba pe iglesia oñepytyvõ ha oñemokyre’ỹ hague. Ore voi roñembopyahu Ñandejára Espíritu rupive. Upe pyhare ake ahecha che képe aimeha Battle Creek-pe, ama’ẽ pe ykeregua vídrío rupive okẽme, ha ahecha peteĩ aty ojupíva oga gotyo, mokõi ha mokõi. Ojehecha hikuái hasýva ha mbaretepyre. Aikuaa porã chupekuéra, ha ajere aha hañuáicha aipe’a pe koty guasu rokẽ hañua arohory chupekuéra; ha upéi apensa ama’ẽ jeýta. Pe ta’anga oñemoambue. Pe aty ko’ãga ojechauka peteĩ procesión católica-ramo. Peteĩ ogueraha ipope kurusu, ambue katu takuare’ẽ. Ha ojaquesévo, pe ogueraháva takuare’ẽ ojapo peteĩ círculo pe óga jerére, he’ívo mbohapy jey: ‘Ko óga ojeprohibi. Umi mba’e oñemongaruráva’erã. Ha’ekuéra ñe’ẽ vai ñane orden marangatu rehe.’ Kyhyje chejopy, ha añani pe óga rupi, asẽ pe okẽ yvategua rupive, ha ajuhu chejupe peteĩ aty mbytépe, oĩháme amoíva aikuaáva, péro ndaikatúi aña’ẽ peteĩ ñe’ẽnte jepe hendivekuéra, ani hañuáicha aña’ẽ. Añeha’ã aheka peteĩ tenda ñemiguáva ikatuhápe cherasẽ ha aña’ẽmo’e, ani hañuáicha ajuhu tesa kyre’ỹ ha poranduseha opa hendápe ajerehápe. Ajapo jey jey ko ñe’ẽ: ‘¡Aikuaasénte ko mba’épa he’ise! ¡Oiméramo chéve he’i mba’épa ha’e térã mba’épa ajapo!’”

“Aña’ẽ rasy ha aña’ẽmo’e heta ahechávo ore mba’erepy ojeipe’a ha ojejopy hañua orégui. Añeha’ã akuaa hañua poriahuvareko térã ñembyasy cherehe umi oĩva che jerére jehechágui, ha ama’ẽ porã heta tapicha rovere, che apytépe aimo’áva oñe’ẽtaha chendive ha chembopy’aguapýtaha noñemongyhyjéiramo ambuekuéra ohecha hañua chupekuéra. Añeha’ã peteĩ jey aime hañua aheja pe aty, péro ahechávo oñeñangarekoha cherehe, aña’ẽmo’e che rembiapopyrã. Upérõ añepyrũ hasẽ hatã ha ha’e: ‘¡Ha’ekuéra chemombe’úramo mante mba’épa ajapo ra’e térã mba’épa ha’e ra’e!’ Che ména, okeva’ekue peteĩ tupa rehe upe kotýpe voi, ohendu chéve hasẽ hatãha ha chemombáy. Che akãngyta hykúma tesay reheve, ha peteĩ py’aro ñembyasýgui henyhẽva opyta cherehe.” Testimonies, volume 1, 577, 578.

Peiporu hañua pe principio he’íva umi marandu hañuáva oñe’ẽveha umi ára paháre umi ára oikove hague rangue, omoñepyrũ peteĩ porandu ipohýietereíva pe iglesia Adventista del Séptimo Día ruvichakuérape ñuarã. Hermana White “ombyaty” hembiapokue “jehaiipyrekuéra” ha oñepyrũ peteĩ tape jevy hañua Battle Creek-pe. Battle Creek upérõ ha’eva’ekue tembiapo mbytéva, ha’eháicha ko árape Tacoma Park, térã Jerusalén Cristo árape. Ombyaty hembiapokue jehaiipyrekuéra pe viaje-rã, rire omombe’u rire peteĩ ñeñorãirõ ha’e oguerékóva hekovepýpe hembiapokue jehaiipyre rehe. Ikérape ojehecháva contexto ha’e hembiapokue jehaiipyre rehegua. Pe ñeñorãirõ oiko va’ekue táva Wright-pe.

“Roĩ aja Wright-pe romondo kuri che kuatiaña’ẽ Número 11 rehegua kuatiahaipy rehegua oficina-pe, ha che akakuaa porãvévo ahávo opaite ára, aty guive asẽvo, ahai hañua mba’e Número 12-pe ñuarã. Che py’aite ha che apytu’ũ mbarete oñembojepohýi vaieterei va’ekue amba’apóvo tupao Wright-pegua rehehápe. Añañandu aikotevẽha pytu’u, péro ndahechá moõpa ikatu ajuhu pytu’u. Aña’ẽva’ekue tavayguakuérape heta jey peteĩ arapokõindy pukukue, ha ahai heta kuatiarogue testimonio personal rehegua. Umi ánga rembiguái pohýi oĩ kuri che ári, ha umi tembiapo vaiete guasu aña’ẽmo’e va’ekue ojapo chéve ikatu hañuante ake mbovyimi aravo pyharekue peteĩteĩ.”

“Añeha peicha amba’apóvo añe’ẽ ha aháivo, arresivi kárta kuéra peteĩ tekotevẽ’ỹva ha py’añembyasy rehegua guive Battle Creek. Aleevo umíva añandu peteĩ py’añembopochy ha py’akangy ndaikatúiva amombe’u, oguahẽva apytu’ũ ñembyasýpe, ha sapy’ami ojogua ku che mbarete tekovegua ojoko hañuaicha. Mbohapy pyhare ndaikérai hañuaicha. Che remiandu iporiahuvereke ha oñeporandu meme. Akañy che remiandu ikatuháicha che ména ha pe ogayguakuéra ore ndive oikóva, orekóva ore rehe mborayhu, renondégui. Avave ndoikuaái mba’eichaitépa pohýi ha mba’apo che apytu’ũme aikóvo pe ogayguakuéra ndive pyhareve ha ka’aru ñembo’épe, ha añeha’ãvo amoĩ che kárga pe Kárga Rerahára Guasúpe. Péro che ñembo’e osẽ peteĩ korasõ ñembyasy vai ombopaháva guive, ha che ñembo’e opyta oñekytĩ’ỹre ha ojepe’a’o, ndaikatúigui ajoko che py’añembyasy. Tuguy ojupi che akãme, heta jey che mbojeroky ha haimete chegueraha haña yvýre. Heta jey osẽ tuguy che tĩgui, ko’ýte añeha’ã rire ahai haña. Tekotevẽ va’ekue amboyke che jehai, péro ndaikatúi amombo che ári oĩva py’apy ha tembiapoite pohýi, aikuaágui arekoha testimonio ambuekuérape ãuarã ndaikatúiva gueteri aikuave’ẽ chupekuéra.”

“Amoĩ peteĩ kuartia ambue, oikuaaukáva chéve ojehechaha iporãveha oñembohasávo pe publicación No. 11 peve ikatu hañuaicha ahai haña upe ojehechaukáva’ekue chéve pe Health Institute rehegua, umi omoakáva upe tembiapo oikotevẽeterei rupi virúre ha oikotevẽ che testimonio influénsia omýi haña umi ermánope. Upérõ ahai peteĩ parte upe ojehechaukáva’ekue chéve pe Institute rehegua, ha ndaikatúi amosẽpaite pe tema pukukue tuichaite rupi tuguy ojupihá che akãme. Aimo’ãrire pe No. 12 areetereitaha oñembotapykuévo, mba’eveichavérõ ndamboumo’ãikuri upe parte pe asunto rehegua oĩva No. 11-pe. Che apensa va’ekue, apytu’u rire mbovymi ára, ikatutaha jey amonẽpyrũ che jehai. Péro che ñembyasy guasúpe ajuhu che akã rekotee ndohejaiha chéve ahai haña. Pe akãrapu’ã ahai hañuaicha testimonios, taha’e haña generales téra personales, oñemboykéma, ha aime va’ekue tapiáite py’apy guýpe ndaikatúigui ahai umíva.”

“Ko estado de cosas-pe ojedesidiákuri rojevy jeýta Battle Creek-pe ha upépe ropyta haña umi tape oĩ aja tuju henyhẽ ha oñembyaipyre, ha che upépe amohu’ã haña N.º 12. Che ména ohechaseiterei ijoyke’ykuérape Battle Creek-pe ha oñe’ẽ haña hendivekuéra ha ovy’a haña hendivekuéra tembiapópe Tupã oja’póva hese. Aty che jehaipyrekuéra, ha roñepyrũ ore rape. ...” Testimonies, volúmen 1, 576, 577.

Umi ára pahápe, pe liderazgo iglesia Adventista del Séptimo Día-pegua, ojehechaukáva Battle Creek ha umi ha’e “oikuaa porã va’ekuéicha”, oñemoambue peteĩ procesión católica-pe. Pe liderazgo iglesia Adventista del Séptimo Día-pegua oñemoambue peteĩ procesión católica-pe. Pe képe ou hikuái “mokõi mokõiháicha”, peteĩ takuarándi, ambue kurusúndi. Ojapo hikuái peteĩ círculo pe óga jerére ha he’i mbohapy jevy: “Ko óga oñemboykéma. Umi mba’e oĩva pype oñemongu’íva’erã. Ha’ekuéra oñe’ẽ ore orden marangatúre.” Mávapa umi “mba’e” pe “ógape” umi mburuvicha católico Battle Creek-pegua “oñemongu’i va’ekue”? Mba’e “orden marangatu” iglesia católica-gua rehepa “oñe’ẽ va’erã”?

Ikatuvévo haña pe porandu ikatukuaa koichaite: “mba’e orden católica piko omotenonde va’ekue pe Inquisición-pe?” Pe Inquisición oñepyrũ va’ekue pe orden de los Dominicos reheve, umi Jesuitas gueteri ndoikéi mboyve tembiasakuepe; ha upe rire, oíke rire hikuái upépe, ha’ekuéra oiko

pe orden omotenondéva pe py'ahatã ha tuguy ñohẽ.

“Cristianorapyype pukukue javeve, Protestantismo ojejopy vai va'ekue mbarete guasuva'ekue iñenemykuéragui. Ohasáma rire Reforma ñepyrymegua jehupyty tenonderãite, Roma ohenói pyahu mbaretekuéra, oha'arõ hañuáicha ohundipataha chupe. Ko ára rupi oñemoheñói va'ekue pe orden Jesuíta, pe iñañaitevéva, tekosarambipa'yvéva ha ipoderosovéva opaite champion-kuéra popería rehegua apytépe. Oikytĩmbyre yvy arigua joajúigui ha yvypóra remikotevẽgui, omanóva pe mborayhu tekotevẽ natural rembajerurépe, opaite haña oñembokirĩ haña arandu ha tekopotĩ ñe'ẽ, ndoikuaái va'ekue ambue léi ni ambue joaju ndaha'éiramo pe iorden rehegua, ha ndoguerekói ambue tembiaporã ndaha'éiramo ombotuicha haña ipokatu. Cristo evangelio omombarete va'ekue umi hapykuéri oikóvape ikatu hañuáicha ombohováí mba'e vai ha ogueropu'aka haña jehasa asy, kyhyje'yre ro'y, ñembyahýi, tembiapo pohýi ha mboriahúgui, omopu'ã haña añetegua poyvi tortura renda, ka'irãime ha tata yvyra renondépe. Oñorairõ haña ko'ã mbarete ndive, Jesuitismo omyenyhẽ va'ekue ihapykuérivape peteĩ fanatismo reheve ikatúva hañuáicha ogueropu'aka umi peligro peteicha, ha omoĩ haña añetegua pokatu rovái opaite mbotavyha arma. Ndaipóri va'ekue tembiapo vai tuichaitereíva haña haña haña chupekuéra guarã, ndaipóri mbotavyha ivaivéva haña ojeporu haña hikuái, ndaipóri ñemokañy hasyetereíva haña omonde haña hikuái. Ojejura va'ekue tapia hañuáicha mboriahu ha ñemomirĩme, ha upéicharamo jepe hi'arandu hañuáicha oñeha'ã meméva ohupyty haña mba'erepy ha pokatu, oñeme'ẽmba haña Protestantismo ñehundi ha pápagui poguy rendaguasu ñemopu'ã jeyrã.”

“Ojekuaa jave ijaty peguaicha, omonde hikuái peteĩ ao marangatu ra'áva, oho jepiveka kársel ha hospital-kuérape, oipytyvõvo hasývape ha mboriahúpe, he'ívo oheja hague ko yvy arigua rekove, ha ogueraháva Jesús rera marangatu, pe ojaipóvape iporáva opárupi. Ha katu upe okápe heko ky'a'yva guýpe heta jey oñemokañy umi tembiapo vaietereíva ha oporojukáva. Peteĩ mba'e ypykue pe aty rembipotápe va'ekue hína pe paha ombohekojoja haña umi medio. Ko léi rupive, japu, mondaha, ñe'ẽ rei joja'yme, jejuka, ndaha'éí aõnte ojeheja hañuáicha, síno ojehechakuaa hañuáicha porãramo oservi iglésia remiandu rehehápe. Hetaichagua ñemokañy guýpe umi Jesuita oíke mbeguekatúpe tetã rembiapo ruvichakuérape, ojupí haña mburuvichakuéra ñemoñe'ẽhára ramo, ha omoheñóivo tetãnguéra politika. Oiko hikuái tembiguáiramo ojapo haña ñembyaty marandu ijára kuéra rehe. Omopu'ã mbo'ehao mburuvicha ra'ykuérape ñuarã ha karai guasu ra'ykuérape ñuarã, ha mbo'ehao tavayguakuérape ñuarã; ha umi Protestante túva sy membykuéra ogueraha hikuái oñemoĩ haña rito papista ñemboguata poguýpe. Opa pe tetã Roma pegua jerovia guasu okáguio jeguaka ha jehechauka ojeporu omokañy haña apytu'ũ ha omimbi ha ojagarra haña pe imaginación, ha upéicha pe sãso umi túva kuéra oñeha'áva'ekue ha tuguy ñeñohẽme ohupyty haña, oñevende haña ta'yra kuéra rupive. Umi Jesuita pya'eterei oñemyasái opa Europa rupi, ha mamove ohóvo hikuái, upépe ou hendive peteĩ popery ñembopyahu.”

Oñeme haña kuéra tuichavéva poder, oñeme'ẽ peteĩ bula omoñepyry jey haña pe inkisición. Jepémo ojehecha va'ekue hese peteĩ mba'e vaieterei opa rupi, jepe umi tetã katólikope, ko tribunal vaietereíva oñemoĩ jey raka'e umi mburuvicha papista rupive, ha umi ñañaña ndaikatúva ojeikuaa tesakãme oñembopyahu jey ijyképe, umi ka'irãnguéra kañymbyetépe. Heta tetãme, miles ha miles umi tetãyguá iporãvéva apytégui, umi ipotívéva ha

imarangatuvéva, umi iñaranduve ha ojehekombo'eve haña, pastor-kuéra hekojojáva ha oñeme'embáva, tavaygua kyre'ỹ ha hetārayhúva, aranduka kuaahára hesakáva, artista-kuéra ikatupyryva, ha artesano-kuéra ipochapíva, oñejukapa térã oñembopyta haña oheja haña hetã ha oho ambue yvýpe.

“Upéicha umi mba'e ojeipurúva Roma ohenói va'ekue oguerékóvo haña haña haña haña haña pe Reforma resape, omomomyry haña umi kuimba'égui la Biblia, ha ombojevy haña pe tavy ha pe jeroviarei Yma Pytũmby Arapokõindy guare. Péro Tupã jehovasa rupive ha umi kuimba'e marangatu rembiapo rupive, Ha'e omoñepyrũ va'ekue oiko haña Lutero rire, pe Protestantismo ndoguejýi. Ndaipóri va'erã umi mburuvicha favor térã iñorairõ mbarete rehe ojerovia haña imbareterã. Umi tetã michĩvéva, umi tetã imboriahu ha sa'ive ipu'akáva, oiko chugui iñemo'ãha mbarete. Ha'e va'ekue pe michĩva Ginebra, tuichaite haña haña umi iñenemigo mbaretéva apytépe, oñembyatýva haña haña haña haña haña haña; ha'e va'ekue Holanda, yvyku'i rembe'ýpe yguasú yvate gotyo ypýpe, oñorairõva España ñembojopýre, upe jave pe reino tuichavéva ha ipirapire hetavéva; ha'e va'ekue Suecia ro'ysã ha yvy mba'eve ndoproduséiva, upe ohupyty va'ekue pe Reforma haña jehupyty.” The Great Controversy, 234, 235.

Pe iglesia Católica ojapo opa ikatúva omokañy haña la Biblia yvyporakuérargui, he'ívo iteko ha hekopegua pagano-kuéra oíha Ñandejára Ñe'ẽ ári. Laodicea-pegua Adventismo ruvichakuéra ndoguerahamo'ãi iñemoĩ hañuáicha opu'āvape kuértepe Ellen White jehaipyre rehe, péro umi católico he'íva hikuái ha'eha Battle Creek ruvichakuéra, ojapóta upéicha. Pe mba'e teeite pe mymba katólico rehegua ha'e ojeporu haña pokatu secular ikatu hañuáicha ojejapo propósito religioso. Adventismo oheka ramo guare pokatu legal ha secular omoĩ haña orden imba'e apopyrenda-kuérape, uperõ ikatu ojehecha pe “iñembyatypy marangatú” yva.

Pe Inquisición Española rehegua auto-da-fé (acto de fe) ñemongaruha jeroviapy rehegua contexto-pe, pe takua ha pe kurusu ojehechauka mba'ekuaarã simbólico ramo, ojoajúva Cristo kurusúre ojejuka haguére. Pe takua ojeporu haña pe mburuvicha'yra gua'u oñemoĩva Jesús pópe, oñemokoronárõ guare ñuatĩgui, ha upéi oiporu haña soldádo romano-kuéra oinupã haña chupe; upéva orrepresenta ñembohory, jehasa asy ha ñe'ẽreity.

Kurusu ojehechauka porã umi procesión auto-da-fé-pe. Peteĩ kurusu hovyũva (heta jey oñeñuáva peteĩ ao hũmbýva crepe-gui) ojeperu vaekue Inquisición rembe'yrãramo, ogueraháva peteĩ procesión preparatoria iñambuévape ára mboyve ha ojehechaukáva upe aty aja. Upéva ohechauka vaekue pe tribunal pokatu.

Bienes ñembotove he'ise peteĩ ojekovensído va'ekue mba'erepy jejapyhy haña ichugui (ñembotýi térã proscripción), peteĩ castigo Inquisición-pe jeporukuaáva jepi tribunal rembiapo rehegua viru haña ha herejía ñembopaga haña. Kóva oñemoherakuã kuri opáicha auto-da-fé ñe'ẽmondo de condena-pe, omomba'eguasúvo tavyrai haña opavave renondépe ha ojokóvo ambuépe ojapo haña upéicha.

Ellen G. White jehaipyrekuéra hesakã porã ha peteĩchaite omokondenáva umi tendota oikéva proskrivi haña ijehaipyrekuéra peteĩ ñeha'ãme omokirirĩ haña pe parral purahéi oñepurahéiva,

péro upéva hína pe tembiapo paha peteĩ orden marangatu'ýva rehegua, michĩmi mboyve ohechauka hañuáicha hekokuéra hesakã hañuáicha pe léi domingo-pe. Peteĩ “Catholic procession,” oñembojoaju umi 25 kuimba'e yma guarépe oñesũva kuarahýre. Umi irundy párrafo oúva ko'ãgã rirepe, pe párrafo peteĩha omyesakã “Tupã tavayguakuéra he'íva ijehe,” umi “ára pahápe.” Pe pasáhe ombo'e hesakã porã umi ára pahápe, umi ministro Adventista del Séptimo Día “tupao-kuérape ha aty guasúpe okápe,” “ombopy'a guasuha tavayguakuérape tekotevẽha oñeñangareko hañua arapokõindy ára peteĩha rehe.”

“Ñandejára oreko peteĩ ñorairõ inemoherakuãva tavayguakuéra ndive ko'ã ára pahápe. Ko ñorairõme kuimba'e kuéra oĩva tembiapo guasúpe ojaopóta peteĩ tape Nehemías oguata va'ekuegui oñemoĩvaite hañua. Ndaha'éimo'ã hikuái añoite ohejáta ha omboykéta pe sábado, ha'e kuéra voi avei oñeha'ãta ambuépe ani hañua oñongatu, oñotývo upéva jepokuaa ha tekokie rembiapokue guýpe. Tupaópe ha aty guasúpe okápe, maranduhára kuéra omoirũta tavayguakuérape tekotevẽha oñeñangareko hañua arapokõindy peteĩha rehe. Oĩ mba'e vai yguasu ári ha yvy ári; ha ko'ã mba'e vai hetavéta, peteĩ jejopy vai ou hañua ambuére hi'aguĩeterei; ha pe michĩmi aty oñeñangarekóva ipy'aporãme sábado rehe oñehechaukátaha umi oguerúva hañua Ñandejára pochý yvy ape ári, ndoroguerékói rupi arateĩ domingo rehe.”

Kóva hesakã porãiterei omoherakuãha umi Adventista Ára Pokõihaguáva ha'e ha “Tupã retãyguaçuera oñemombe'úva” omokyre'ýtava domingo ñemboyke hañua, ha avei ohechaukátaha “okápe” “pe aty michĩva py'aporãme oñangarekóva sábado rehe.” Pe párrafo oúva upe rirepe, ha'e omomba'eguasúpe jey pe jehasa asy ymaveguare oñemboguata jeýtaha. Pe párrafo mboyvegua opáma kuri ha'e ombojoavykuaa rire umi Tupã retãyguaçuera oñemombe'úva umi ha'e he'íva rehegua, ha'éva umi py'aporãme oñangarekóva sábado rehe. Upéi omboguejy umi tembiasakue yma guarã, ha oñemoñe'ẽ hañua umi tembiasakue oñemboguata jeýtaha ára pahápe. Ha'e hesakã porãiterei.

“Satan omomýi ko japu vai ko yvy ape ári peguakuérape ojoko hañua ipo guýpe. Ha'e oipota kuimba'e kuérape ombojerovia jejavykuéra. Ha'e oñemoirũ kyre'ýme opa religión japu ñemyasãime, ha ndojokomo'ãi mba'eve hese oñeha'ãvo omboguata hañua doctrina vai kuéra. Peteĩ pytu'ũmby jerovia rehegua guýpe, kuimba'e kuéra, ijyvyrápe oguatáva ha'e reko rehe, oheñoi hikuái tortura ipy'ahatãvéva hapichakuérape guarã, ha omoĩ hi'ári hikuái jehasa asy ñemondýivéva. Satan ha umi hembiguái oguereko gueteri upe espíritu voi; ha umi mba'e oiko va'ekue yma guare oñembopyahúta ñane árape.”

“Oĩ kuimba'e omoĩva ipekuéra ha hembipota ojapo hañua ivaíva; ikorasõ pytũmby pypuku hañuáme odesidíma mba'e tembiapo vai ojaopótava. Ko'ã kuimba'e oñembotavy ijehe. Omombo hikuái Tupã rembiapota guasu, pe tekojoja pypuku, ha upéva rendaguépe omopu'ã peteĩ ta'anga ha'ekuéra voi ojaopóva; ha oñembojojávo upe ta'anga ndive, he'i hikuái ijehekuéra imarangatuha. Ñandejára ohejáta tojehechauka mba'épa oĩ ikorasõme, tojapo hañua pe espíritu pe amo jarýva oisãmbyhýva chupekuéra. Ohejáta tohechauka hikuái inembyaiha hembipoukapy rehe ikatuháicha ojaopóvo umi hekojerovia ha hekopotíva umi mba'e ojeruréva. Oñemongu'étava hikuái pe espíritu religioso ñembyai rehegua peteĩchaite pe omokyre'ý va'ekue pe aty guasu omosãingova'ekue Cristo-pe kurusúre; tupao ha Estado ojoajúta upe peteĩchagua joavy vai reheve.”

“Ko ára ko yvóra omoirũ umi judío yma guare pypore, omboykégui Tupã mandamiénto hekotee tee haña. Ha’e omoambue pe ordenansa, omopẽ pe ñe’ẽme’ẽ opa’ỹva, ha ko’ãga, upérõ guaréicha avei, jejerovia haña ijehe, ndogueroviái haña ha ñande rekove jerovia’ỹ rehegua hína pe mba’e osẽva. Heko añetegua ojehechauka ko’ã ñe’ẽme Moisés purahéi guive: ‘Ha’ekuéra oñembyai ijehegui, imarã ndaipóri ta’ýra kuéra maráicha; ha’ekuéra peteĩ generaci3n vai ha karẽ. Péichapa peme’ẽ jey Ñandejárape, tetã tavýva ha arandu’ỹva? ndaha’éi piko ha’e nde Ru nde juguáva’ekue? ndaha’éi piko ha’e nde apo va’ekue ha nde mopyendáva?’” Review and Herald, 18 de marzo de 1884.

Oĩ peteĩ pasaje rire ambue pasaje Profecía Espíritu-pe ohechauka haña umi ára pahapeguápe Ñandejára remimbou jeroviapyrépe ojejapóva jejopy vai, ha pe “iglesia ko áragua” ha’e omombe’úva ndaha’éi cristianismo en general, sino pe iglesia ha’e jey jey ohechauka haña ojoguaha haña pe iglesia judía rehe. Umi pasaje hesakã porãva hembiapokuéra jehaípe hína pe mba’e omokyre’ỹva Iglesia Adventista del Séptimo Día-pe oha’ã haña omoĩ ñembopyta Hermana White jehaíre, hembikéicha pe sueño ohechauka porãite. Ijapokuéra hembiapokuéra jehaíre, ha’éva hína umi mba’e porã hesaũguijo ógagui, ojejapova’erã proscrip̃to Battle Creek ruvichakuéra rupive, umi oñemoambuéva’ekue peteĩ orden sagrado catolicismo-pegua. Iñorairõ hembiapokuéra jehaíre avei ojehechauka pe ñorairõ Jeremías jehaíre. Ellen White sueño ha’e peteĩ mokõiha testigo Jeremías jehaikue oñehapýgui haũguáicha.

Pe mbohapyha generaci3npe Adventismo Laodicense-gua komp̃mis3o oĩ va’ekue pe téma tenondegua. Pe mbohapyha generaci3n ojehechauka pe iglesia Pérgamo rupive. Oñepyrũvo W. W. Prescott aranduka hérava The Doctrine of Christ ñemoherakuã rehe ary 1919-pe, ha oguahẽvo Questions on Doctrine ñemoherakuã meve ary 1957-pe, upéva omarka peteĩ período de transici3n ojehechaukáva peteĩ ñemoherakuã alfa reheve ha opa haũguáicha peteĩ ñemoherakuã omega reheve. Pe aranduka peteĩha ohechauka W. W. Prescott ombotové hague pe León oúva Judá ñemoñaregui, omyengovia haña pe Cristo rehegua jehecha protestante apóstata rehe. Prescott aranduka, hekopete oñembohérava The Doctrine of Christ, ombyaipaite pe marandu profético Millerita, ohejávo pe Jesús ñemyesakã nandi ojeadoráva catolicismo ha protestantismo apóstata-pe. Pe paháva aranduka upe generaci3npe omyesakã peteĩ santificaci3n ha justificaci3n ohundíva Ñandejára léi, Ijustisia ha Iporiahuvereko. Israel yma guarépe oñeme’ẽ va’ekue tembiapo oiko haña chugui Ñandejára léi ñongatuhára, ha Adventismo oikova’erã va’ekue ndaha’éi haña aũnte Ñandejára léi ñongatuhára, síno avei Iñe’ẽ profética ñongatuhára. Ary 1919-pe osẽ peteĩ aranduka ombotovéva Ñandejára Ñe’ẽ profética ñedefensa, ha upéva omarka pe mbohapyha generaci3n Adventismo Laodicense-gua ñepyrũ, upe generaci3n opa haña peteĩ aranduka ombotovéva Ñandejára léi.

“Reimokirĩramo nde py’a hatãha, ha ñemomba’eguasu ha ndejehe rehe tekojoja rupi nereñemombe’úi nde jejavykuéra, reñemoĩta haña Satanás ñemo’ãpyry poguýpe. Ñandejára ohechaukaramo ndéve nde jejavykuéra ha upérõ nereñembyasýi ni nereñemombe’úi, iporãmbry ndereguatajeyukáta upe yvýre peteĩ jey ha ambue jey. Rejehejáta haũguáicha rejapo jejavy peteĩchaiteva, resegíta nderearandu’ỹre, ha ereíta pe angaipa ha’eha tekojoja, ha pe tekojoja ha’eha angaipa. Umi ñembotavy hetaite oĩtava pu’akápe ko’ã ára pahápe ndepype ojerepaitéta, ha remoambuéta nde ruvicha, ha ndereikuaamo’ãi rejapohague upéicha.” Review

and Herald, December 16, 1890.

Pérgamo, pe mbohapyha tupao, ogueraha Tiatírape, pe tupao papal-pe, ha'éva pe irundyha generación, umi 25 kuimba'e oñesũ jave pe símbolo renondépe ohechaukáva Tiatíra autorida.

“Umi reglamento omoĩva'ekue umi colono yma guare, omoneĩ hañuaicha peteĩ tapicha ikatu hañuaicha ovota térã oguereko peteĩ cargo gobierno civil-pe, ha'eva'erãha iglesia-pegua añoite, ogueru va'ekue mba'evaiete. Ko medida oñemoneĩ va'ekue peteĩ medio ramo oñeñongatu hañua estado potĩ, ha katu opu'ã va'ekue iglesia ñembyairõ. Ojehechágui religión rehe peteĩ je'e ramo jepeha condición derecho de voto ha cargo público-rã, heta tapicha, oñemomýiva añoite política vygyua motivo rehe, ojoaju iglesia ndive ipy'a ndojere reheve. Péicha rupi umi iglesia oĩ va'ekue, peteĩ tuicháva peve, tapicha noñekonvertiri va'ekuégui; ha umi ministerio apytépe jepe oĩ va'ekue umi ndaha'ei añaõnte ojokóva doctrina jejavy, síno avei ndoikuaáva Espíritu Santo pu'aka ombopyahu hañuáva. Péicha jey ojehechauka va'ekue umi mba'evaieta, heta jey ojehecháva iglesia rembiasakue pukukue Constantino ára guive ko'ãga peve, oñeha'ãvo oñemopu'ã iglesia estado pytyvõ rupive, ojejerurévo mbarete secular oñemombarete hañua pe evangelio Upe he'iva'ekue: ‘Che rréino ndaha'ei ko yvy arigua.’ Juan 18:36. Iglesia joaju estado ndive, taha'e michĩtéva jepe upe grado, ikatu hañuaicha ojehecha ogueruha ko mundo iglesia hi'aguĩvévo, añetehápe katu ogueru mante iglesia ko mundo hi'aguĩve hañuaicha.” The Great Controversy, 297.

Pe “joaju mbo'ehaóre ha tetã ndive, taha'e ha'éva pe grado michĩvéva jepe, ikatu hañuaicha ojehecha ogueruha ko yvy pe mbo'ehaópe hi'aguĩvévo, añetehápe katu ogueru mante pe mbo'ehao hi'aguĩvévo ko yvyte”. Árape 18 jasypo 1977-pe, Bert B. Beach (peteĩ direktor pe tupao División Europa Norte-África Occidental-pe ha oikeva'ekue tupao-kuéra apytépe joaju rehegua rembiapópe) ome'ẽ peteĩ medallón oro reheve oñemoĩva anticristópe, Papa Pablo VI-pe, peteĩ audiencia atyguasú ryepýpe Roma-pe. Kóva va'ekue peteĩ aty Conferencia de Secretarios de Familias Confesionales Mundiales rehegua. Pe oikóva oñemombe'u Adventist Review-pe (11 jasypoapy 1977) ha Religious News Service ohechakuaa upéva ramoha peteĩha jey peteĩ representante oficial SDA-gua ojotopa peteĩ Pontífice ndive.

“Ñandejára omoĩ peteĩ jehovasa'ỹ umi oguenohéva térã omoĩvéva Escritúragui ári. Pe Tuicháva CHE HA'E ymaite guive odesidí mba'épa omoheñóitava jerovia ha doctrina rekoguatara, ha ha'e oipota kuri la Biblia toiko peteĩ kuatiañe'ẽ ogayguápe guarã. Pe iglesia ojokóva Ñandejára Ñe'ẽ rehe ojepe'a hañuaichaite Roma-gui. Umi protestánte yma oĩ vaekue péicha mombyry ko tuicha iglesia apostasía-gui, péro oñembojave hikuái hese, ha gueteri oho hikuái pe tape ogueraháva joaju jey hañua Iglesia de Roma ndive. Roma araka'eve ndoikói ñemoambuépe. Iñepyrũmbykuéra ndopytái ñambuéva michĩmi jepe. Ha'e ndomboguejýi pe pa'ũ oĩva ijupe ha umi protestánte apytépe; ha'ekuéra voi ojapo opaite pe ñembojaha. Péro, mba'épa upéva he'ise ko ára protestantismo rehegua? Ha'e ningo pe añetegua bíblica ñemboykéva ojapóva yvypórape oñemboja hañua jerovia'ỹre. Ha'e peteĩ iglesia ojepe'áva tape porãgui omomichĩvéva pe mombyry oĩva ijupe ha Papado apytépe.”

“Umi ánima Luther, Cranmer, Ridley, Hooper ha umi miles kuimba'e karaietépe oiko va'ekue mártir pe añetegua rehehápe, ha'e hína umi Protestante añetetéva. Ha'ekuéra opyta kuri

añetegua ñangarekoha jeroviapy hañuáicha, omombe'úvo Protestantismo ndaikatuíha oñembojoaju Romanismo ndive, síno oíva'eráha mombyryite Papa reko ypykuégui kuarahyresê oíháicha mombyry kuarahyreikegui. Ko'áichagua ñemoí añetegua rehegua ndaikatúi araka'eve oñemoí porã “kuimba'e angaipáva” ndive, Cristo ha hemimbo'ekuéra ndaikatúi haguéicha avei. Ymave guare árape umi hekojojáva oikuaa kuri ndaikatuíha ojeaju Roma ndive, ha, jepe ijopara'ỹ ñorairõ ko sistema jejavy rehe ñemomba'e hañua, tekove reheve jepe, upéicharõ jepe oreko kuri py'aguasu omantene hañua ijehegui ñemboja'o, ha kuimba'ete hañuáicha oñorairõ añetegua rehe. Añetegua Bíblica iporãve va'ekue chupekuéra virúgui, terakuã porãgui, térã tekove jepegui. Ndaikatúi okirirĩ hañua ohechávo pe añetegua oñeñotýha peteĩ aty guasu jeroviarei ha ñembotavy japu guýpe. Ha'ekuéra ogueraha Ñandejára Ñe'ẽ ipópe, ha omopu'ã añetegua poyvi tavayguakuéra renondépe, py'aguasúpe omombe'úvo upe Ñandejára oikuaaukáva'ekue chupekuéra Biblia rehe ohekávo kyre'ýme. Omano hikuái pe ñemano ivaivéva rehe ijeroviapy rehehápe Ñandejára ndive, hákatu huguy rupive ojogua ñandéve umi sãso ha privilegio hetaiterei umi he'íva ijehe Protestante ha ko'ágã oheja hañuáicha hasy'ýme mba'e vai pu'aka pópe. Péro piko ñande jaheja hañuáta ko'ã privilegio hepyterei ojoguapyréva? Piko ñambojeguarúta yvága Járape, ha, ha'e ñanesãso rire pe jou Romagua guýgui, ñandejehegui jeypa ñañoñembyta tembiguáiramo ko pu'aka anticristiána guýpe? Piko jahechaukáta ñaneñembyai jaikuatia hañua ñane sãso jerovia rehegua, ñande derécho jaadora hañua Ñandejárape ñane akãrapu'ã tee he'iháicha?”

“Lutero ñe'ẽ, osêva'ekue yvyty ha ñu rupi, omboryrýi va'ekue Európa peteĩ yvyryrýi guasuíicha, ohenói osê hañua peteĩ ehérsito marangatu apóstol kuéra Jesucristo rehegua, ha pe añetegua ha'ekuéra omoherakuáva ndaikatúi va'ekue oñembogue tatatĩ, jehasa asy, ka'irã, térã ñemano rupive; ha ko'ágã peve umi mártir kuéra ehérsito marangatu ñe'ẽkuéra oikuaauka ñandéve pe pokatu romano ha'eha pe apostasía oje'e va'ekue ára pahápe guarã, pe ñemiháme oíva teko añaña, Pablo ohecha va'ekue oñepyrũmaha omba'apo imba'éva áraitépe voi. Catolicismo romano pya'e oñemombarete hína. Papado okakuaa ohóvo, ha umi omboty va'ekue iapysa ani hañua ohendu pe añetegua hína ohendu iñe'ẽ japu ombotavývape. Capilla papal, colegio papal, kunu'ũrenda monja kuérape guarã ha monasterio-kuéra hetave ohóvo, ha pe mundo protestante ha'ete oke hañuáicha. Protestante kuéra ohundihína pe techaukaha ombojoavy va'ekue chupekuéra mundogui, ha omombykyhína pe pa'ũ oíva ijapytepekuéra ha pe pokatu romano apytépe. Omboty iapysa ani hañua ohendu pe añetegua; ndohayhúi va'ekue omoneĩ pe tesape Tupã omimbi va'ekue haperã ári, ha upévore oíke hikuái pytũmbýpe. Oñe'ẽ hikuái ñemboyképe pe apytu'ũ rehe oĩtaha peteĩ jevy pe persecución vai ha jejopyrusu yma guaréva romanista kuéra ha umi oñembojoajúva hendivekuéra poguýpe. Ndohechakuaái pe añetegua Ñandejára ñe'ẽ oikuaauka porãha peichagua jevy, ha ndohejái oñemoneĩ hañua Tupã tavayguakuéra ára pahápe ohasa asy persecución rupi, jepe la Biblia he'i: ‘Pe dragón ipochy pe kuña ndive, ha oho oñorairõ hañua hembýva imemby ñemoñare ndive, umi oñangarekóva Tupã mandamiéntore, ha oguerékóva Jesucristo testimonio.’”

“Papado ha'e hína yvypóra rekopegua religión, ha hetaiterei yvypóra-kuéra ohayhu peteĩ doctrina ohejáva chupekuéra opekávo, ha upéicharõ jepe osê hañua ipekádogui. Tapicha-kuéra oikotevẽ peteĩchagua religión; ha ko religión, yvypóra rembiapopyrãva, ha upéicharõ jepe he'íva oguerékoha autorida divina, ombohováí porã pe akã so'ópe guare. Kuimba'e-kuéra oimo'áva ijehe aranduha ha kuaaha hañua, ojei orgullo reheve tekojoja estándar-gui, pe léi diez

mandamiento-gui, ha ndohecháí oíha hekojoja ndive inēmomba'eguasú haḡua porã oikuaa haḡua Tupã rape-kuéra. Upévare oíke hikuái tape japu haḡuáme, tape oñembotovévape, oíko haḡua ijeheguíte, oñembotuichávo ijehe, pe papa rekoháicha, ndaha'etí Jesucristo rekoháicha. Oikotevẽ hikuái pe religión ra'anga ojeruréva michĩvéva espiritualidad ha ñemboyke haḡua ijehe; ha yvypóra arandu noñesantifikáiva ndoguerahamo'ãi chupekuéra oporombojeguaru haḡua papado rehe, upévare inākáme oguerogueraha chupekuéra ijehegui umi ipa'ũ ha doctrína-kuéra gotyo. Ndoipotái hikuái uguata Ñandejára rape-kuérape. Hetaite voi oñemyesakãma haḡuáicha ndohekái Tupãme ñembo'e reheve ha ñemomirĩ reheve, inẽ'ẽkuua porã reheve Inẽ'ẽ rehegua. Ndojepy'apýigui oikuaa haḡua Ñandejára rape-kuéra, inápytu'ũ ojepe'aite opa mba'e ñembotavy haḡua, ha oĩmbaitéma oguerovia ha omoneĩ haḡuáicha peteĩ japu. Ha'ekuéra oĩ dispuéstó oñembotavy haḡua chupekuéra umi japu inākārangatúva'ỹvéva ha ndojoguapáiva añetépe, oñembohasávo chupekuéra añeteguáicha.”

“Satan rembiapokue guasu ite oñembotavy haḡua ha'e pe papado; ha jepe ojehechauka porãma peteĩ ára pytũ mba'ekuaa rehegua tuicháva oipytyvõ hague pe Romanismo-pe, avei ojehechaukáta peteĩ ára tesakã mba'ekuaa rehegua tuicháva avei oipytyvõha ipu'akápe; yvypóra akãnguéra niko oñembyaty ijehegua yvate haḡua rehe, ha ndoipotái oguereko Tupãme inemoarandúpe. Roma he'i ndojejavryiha, ha umi Protestante oho avei upe tape rupi. Ndoipotái oheka pe añetegua ha oho tesakãgui tesakã tuichavévape. Oñemboty ijehegui preiuisio reheve, ha ha'ete oguerohoryha oñembotavy ha ombotavy haḡua ambuérape.

“Ha jepe umi iglésia rembipota omokangy ramo, ndaha'etí va'erã upéva ñanembo py'a kangýva haḡua; Tupã oguereko peteĩ tetãygua ijeheguigua, oñongatútava heko jerovia haḡua hekope, ombohápétava la Biblia, ha la Biblia añoite, ramo inẽ'ẽme'ẽrã jerovia ha doctrina rehegua, omopu'átava pe poyví, ha omoĩ yvate pe bandera ojehaíva hese: “Tupã mandamiénto ha Jesús jerovia.” Ha'ekuéra omomba'éta peteĩ evangelio potĩ, ha ojapóta la Biblia ramo ijerovia ha idocctrina pyenda.”

“Ko'ãichagua ára-pe ḡuarã, kuimba'ekuéra oheja haḡua ykére Ñandejára de los ejércitos rembiapoukapy, David ñembo'e ikatu haḡuáicha ojeporu,—‘Hi'árama ndéve, Ñandejára, remba'apo haḡua; ha'ekuéra omboykepa ne rembiapoukapy.’ Jaha hína peteĩ ára gotyo, haimete opa rupi ñembohory pohýi oñemoĩtahápe Tupã rembiapoukapy ári, ha Tupã rembiapoukapy rapyhýva tavayguakuéra ojeprobáta pohýi; péro, ¿okuave'ẽtapa hikuái ykére inēmomba'e Jehová rembiapoukapýre ambuekuéra ndohecháigui ha noikuaáigui mba'eichaitépa ipohiyete ha ombojoajúva? Tupã rembiapoukapy rapyhýva tavayguakuéra, David-icha, toñemomba'e Tupã rembiapoukapy rehe, kuimba'ekuéra omboykepa haḡua ha ombojoja'o haḡua hi'ári ñemomba'evai ha mba'ero'ỹ.” Signs of the Times, febrero 19, 1894.

Mokõi año mboyve pe anticristo oñeme'ẽ haḡua chupe peteĩ medalla órova peteĩ mburuvicha rehegua pe tupão Laodiceagua Adventista del Séptimo Día-gui, ary 1975-pe, oñemomarandu peteĩ demanda pe tupão Adventista del Séptimo Día rehe; EEOC v. Pacific Press Publishing Association (Káso No. C-74-2025 CBR pe Corte Distrital de los Estados Unidos, Distrito Norte de California-pe), upépe pe Equal Employment Opportunity Commission omboguata demanda pe tupão róga omyasáiva rehe mokõi kuña tembiguái rérape—Merikay Silver (peteĩ exeditora osẽmava'ekue upe tembiapohágui oñemoguahẽ jave pe demanda) ha Lorna Tobler—he'ívo oĩ

hague discriminación basada en género pe jehepyme'ẽ ha umi beneficio-pe. Pe tupão oñemo'ã heko rehegua rehe peteĩ hendáicha ohenóivo umi excepción religiosa ha oñe'ẽvo hekoite rehegua estructura de gobierno rehe.

Peteĩ ñe'ẽmombe'u juramento guýpe, arýpe 6 jasypokõi 1976-pe (peteĩ kuartiañe'ẽ ñemo'ã rehegua oñeme'ẽva'ekue tribunálpe), Neal C. Wilson (upe jave pe iglesia División Norteamericana mburuvicha, ha upéi Conferencia General mburuvicha 1979 guive 1990 peve) oñe'ẽ va'ekue pe iglesia remimo'ẽ yma guare rehe Roma Católica rehegua. Pe ñe'ẽmombe'u ojejapo va'ekue peteĩ contexto-pe oñeñe'ẽhápe oñemoĩ haña ykére umi techaukaha he'íva pe iglesia oguerakoha peteĩ “jerarquía” papado sistema-icha. Pe ñe'ẽ ha'e ko'áva hína, completoháicha pehẽngue relevante-pe: “Jepémo añeteha oĩ hague peteĩ período Iglesia Adventista del Séptimo Día rekovépe, upe denominación oguereko hague peteĩ punto de vista porã porãva Roma Católica rehe iñakãrasyháicha, ha pe ñe'ẽ ‘jerarquía’ ojeporu hague peteĩ sentido vai rehegua hañaicha oñereferi pe forma papal de gobierno eclesiástico rehe, upe actitud pe Iglesia rehegua ndaipóri va'ekue ambue mba'e ndaha'ei peteĩ jehechauka pe anti-popery ojehechavéva umi denominación protestante conservadora apytépe ko siglo ñepyrũme ha pe siglo ohasava'ekue pahápe, ha ko'ága oñemombo ma pe yvyra'ẽ guasúpe tembiasakue rembiasakue rehegua, Iglesia Adventista del Séptimo Día rehegua rupi.”

Kóva ohechauka peteĩ jehekýi tupao reko yma guare interpretación profética-gui, omoĩva'ekue papadope pe “mymba” téra anticristo ramo Apocalipsis-pe. Oĩva crítica tupao ryepýpe ha okápe he'íva ko mba'e oñemomichĩ téra ojehejareiha upe postura anticatólica, oñembojokupyty haña ecumenismo moderno téra defensa legal ndive. Wilson, ary 1985-pe, ohenói umi Presidente umi División opáichagua tupaogua-pe “cardenal” ramo, he'ívo: “... ndaipóri peteĩ ‘cardenal’ opa tetã Kuarahyresẽ mombyrygua apytégui, ha ikatu hañaicha oĩ mokõi ‘cardenal’ África-gua.”

Hermana White he'i va'ekue peteĩ tupaogua ojehekýi va'ekueguiha upe omomichĩva ijehegui ha pe papa ndive oĩva mombyry. Pe mbohapyha generación kompromiso oñerrepresenta Ezequiel 8-pe oñeñoraĩ ramo Tammuz rehe, ha avei Pérgamo kompromiso rupive. Peteĩha generación, 1863 guive 1888 peve, orrepresenta va'ekue Éfeso pegua tupaópe, peteĩ tupaópe operde va'ekue mborayhu peteĩha; ha pe mborayhu peteĩha umi movimiento millerita rehegua va'ekue pe marandu profético, ha pe peteĩha capítulo upe marandu profético rehegua va'ekue umi “siete tiempos” oñemoĩva'ekue ykére ary 1863-pe.

1888 guive 1919 peve, mokõiha generación, ojehechaukáva Esmirna ha Ezequiel kotykuéra ñemiguápe, ohecha va'ekue Marandu Py'aguapy ñemano, hermana White oñeñotývo 1915-pe. Oĩ tekotevẽve detalle umi irundy generación rehegua oñembotý haña pe testimonio, ha katu pe pu'aka'ỹ mbeguekatúva oikuaava'erã hína ikatu hañaicha oñentende porã mba'éichapa peteĩ tetã opu'áva ikatu va'ekue “ombotove” Ellen White jehaipyreuera, téra mba'éichapa ikatu va'ekue omyasãi arapokõiha ára ha'erõguáicha iporãva. Judas omba'apo umi “Efraín ka'u rehegua ndive” “ogovernáva ko tetãme” Jerusalénpe, ha umi ogovernáva Jerusalén ha oñesũva kuarahýpe renondépe, ojehechaukáva Sanedrín rupive.

Romoñepyrũta ko ñehesa'ỹijo pe artículo oúvape.

“Umi ta’yra ramo he’íva Tupã rehegua apytépe, mba’e michĩterei paciencia ojehechauka va’ekue, mboy ñe’ẽ ro’ýete oñe’ẽmava’ekue, mba’e hetaiterei condenación oje’e va’ekue umi ndaha’éiva ñande jerovia rehegua rehe. Heta ohechágui umi ambue iglésia-pe oĩvape pecador tuichaiterei ramo, ha Ñandejára ndohechái chupekuéra péicha. Umi ohecháva péicha ambue iglésia-pegua miembro-kuérape, tekotevẽ oñemomirĩ Tupã po mbarete guýpe. Umi ha’ekuéra ombojavýva ikatu orekónte kuri michĩmi tesape, mbovymi oportunidad ha privilegio. Oguerekóramo kuri hikuái pe tesape heta ñande iglésia-kuéra miembro oguerékova’ekue, ikatuva’erãmo’ã oñemotenonde mombyryvévo, ha ohechaukave porã ijerovia yvy ariguápe. Umi oñemomba’eguasúva itesape rehe, ha upéicharõ jepe ndoikói ipype, Cristo he’i: ‘Che katu ha’e peẽme, Juicio ára-pe Tiro ha Sidón-pe guarãta hasy’ive peẽme guarãgui. Ha nde, Capernaum [Adventista ára sietehápe, umi oguerékova’ekue tesape guasu], yvága peve rejehupytyva’ekue [privilegio rehegua aspecto-pe], reñemombo hañgua infierno-pe: pórke umi tembiapo mbarete ojejapova’ekue nde pype, ojejapórre kuri Sodoma-pe, opytáta mo’ãmante ko ára peve. Che katu ha’e peẽme, Juicio ára-pe Sodoma retãme ñe’ẽ guarãta hasy’ive ndehegui.’ Upérõ Jesús ombohováí ha he’i: ‘Roguerohory, Che Ru, yvága ha yvy Jára, reñomi haguére ko’ã mba’e umi arandu ha ñentendídovagui [ijeguáicha ojehechaháicha], ha reikuaakágui umi mitã’ípe.’”

“Ha ko’ágã, peẽ pejapo haguére opa ko’ã tembiapo, he’i Ñandejára, ha Che añe’ẽ peẽme, pyhareve guive apu’ãvo ha añe’ẽvo, ha peẽ ndapehendúi; ha Che penehenói, ha peẽ ndapehovái; upévore ajapóta ko óga rehe, ohenói va héra che rérape, pype pejeroviáva, ha upe tenda rehe ame’ẽ va’ekue peẽme ha pende ru kuérape, ajapo haguéicha Silo rehe. Ha aipoi peẽme che resa renondégui, aipoi haguéicha opa pene pehẽnguekuérape, Efraín ñemoñare pukukue.”

“Ñandejára omopyenda ñande apytépe temimoĩmbykuéra tuichaitereíva ñĩimportanteva, ha umíva oñemboguata vaerã, ndaha’éi umi temimoĩmby yvyporakuéra rembiporúicha oñemboguataívaicha, síno Tupã rembiapoukapy rupive. Oñemboguata vaerã hikuái hesa peteĩte hañgua heko mimbipápe, ikatu hañguáicha opa mba’e rupive oñesalva umi ánga okañymbáva. Tupã retãnguakuérape ouma pe Espiritu remimombe’u, upéicharamo jepe heta ndojapysakái hañgua umi ñemoñe’ẽ hañgua, ñe’ẽmondýi hañgua ha consejo-kuérape.”

“Pehendúke ko’ágã kóva, pe tetã tavýva ha ndorekóiva arandu; orekóva tesá ha ndohecháiva; orekóva apysa ha nohendúiva: ndapekyhyjéipa chehegui, he’i Ñandejára; ndaperyrýipa che renondépe, che amoĩ va’ekue yvyku’i para rembe’ýpe peteĩ límite opa’yva ramo, ikatu hañguáicha ndohasái upéva; ha ijapyta jepémo y rembe’y ojepetepete, ndaikatúi ipu’aka; sapukái jepémo, ndaikatúi ohasa hi’ári? Péro ko tetã oguereko peteĩ korasõ opu’áva ha heko vaietereíva; opu’ã hikuái ha oho. Ndo’éi avei hikuái ipy’apýpe: Jakyhyje ko’ágã Ñandejára ñande Jára gui, pe ome’ẽva ama, pe ñepyrũgua ha pe paha, hi’áraitépe; ha’e oñongatu ñandéve guarã pe tembiapokue arapokõindy oñemoĩmava mono’õrã. Pende rembiapo vai omboyke ko’ã mba’e, ha pene angaipa ojoko mba’e porã ani hañgua pehupyty.... Ndohusgái hikuái pe huérfano káusa, ha upéicharõ jepe oñakãrapu’ã; ha pe imboriahúva derécho ndohusgái hikuái. Ndachevisitamo’ãi piko ko’ã mba’ére? he’i Ñandejára; ndacheroviáimo’ãi piko che ánga peteĩ tetã péicha rehe?”

“¿pa Ñandejára ojejokóta piko he’i haña: ‘Ani eñembo’e ko tetãygua rehehápe, ani rehupi sapukái térã ñembo’e hesekuéra rehe, ha ani hañaícha chéve rejerure haña heschára: ndahendumo’ãi niko ndéve’? ‘Upévore okykuéra ojoko haña, ha ndaipóri oky paha.... Nde nderejeruréi piko chéve ko’áña guive: Che Ru, nde niko che mitãrõ guive che rerahaha?’”
Review and Herald, August 1, 1893.